

Асоцијација на финансиски друштва на Северна Македонија

НАШАТА МИСИЈА

Да се создаде **одговорна пракса**, со цел долгорочна соработка и позитивна оценка од страна на потрошувачите и институциите за **регулирање на пазарот**, истовремено објаснувајќи ги на пошироката јавност **различните можности** што може да ги обезбедат финансиските друштва кои користат FinTech за развој на поединци и на општеството како целина.

НАШИТЕ ЦЕЛИ

- > Промовирање **квалитет на услугите** преку имплементација на стандардите за најдобри практики во секојдневното работење на членовите
- > Подобрување на целокупната **транспарентност** на финансиската индустрија
- > Подигнување на **јавната свест** за FinTech компаниите и нивните можности
- > **Соработка** со законодавните и надзорните органи
- > Истражување на пазарот на индустријата и **мерки против не-фер комерцијални практики**

ИСТРАЖУВАЊЕ НА ЈАВНО МИСЛЕЊЕ ЗА ФИНАНСИСКА ПИСМЕНОСТ

МЕТОДОЛОГИЈА НА ИСТРАЖУВАЊЕТО

ЗА ИСТРАЖУВАЊЕТО

Популација

Граѓани на Република Северна Македонија, над 18 години

Дизајн на примерок

Национално репрезентативен примерок, повеќестепен стратификуван. Домаќинствата се пропорционално дистрибуирани според место на живеење, во урбаните и руралните области во сите 8 региони во Северна Македонија, како и според етничката припадност на граѓанинот. Методот „прв следен роденден“ беше користен за избор на испитаници.

Процент на фиксни / мобилни телефони во примерокот: 60% / 40%

Тема: Финансиска писменост

Големина на примерок

502 испитаници

Маргина на грешка, 4.38% со 95% интервал на веродостојност

Временска рамка

11-16 септември, 2019 г.

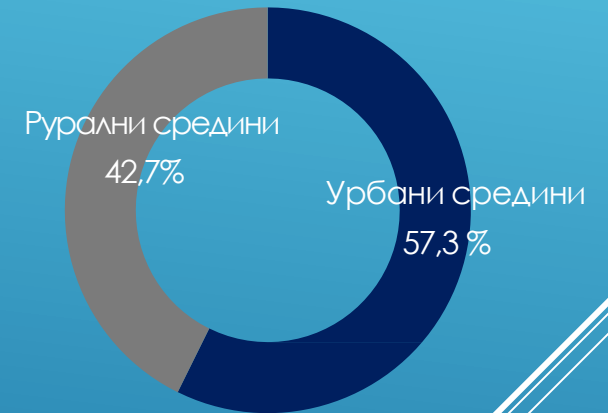
16 прашања

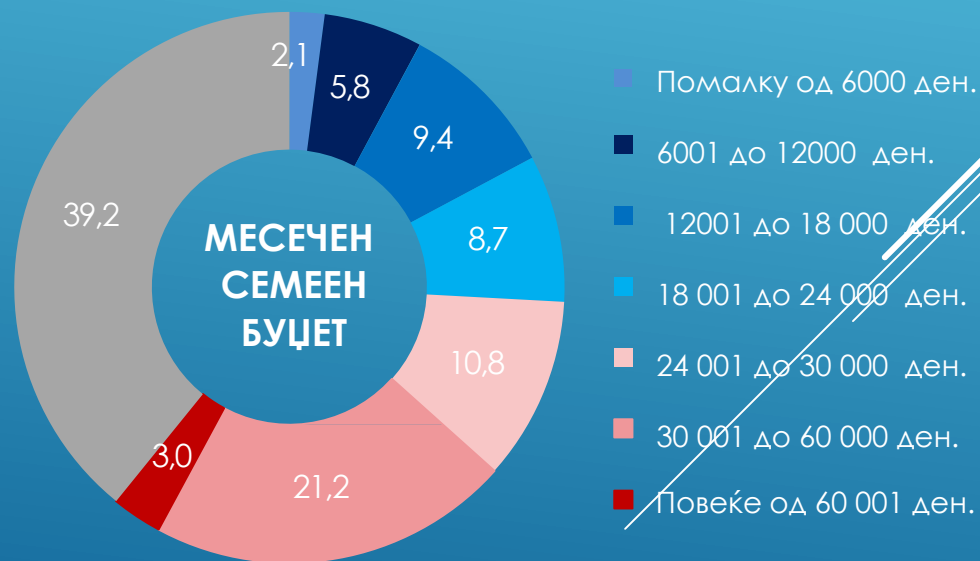
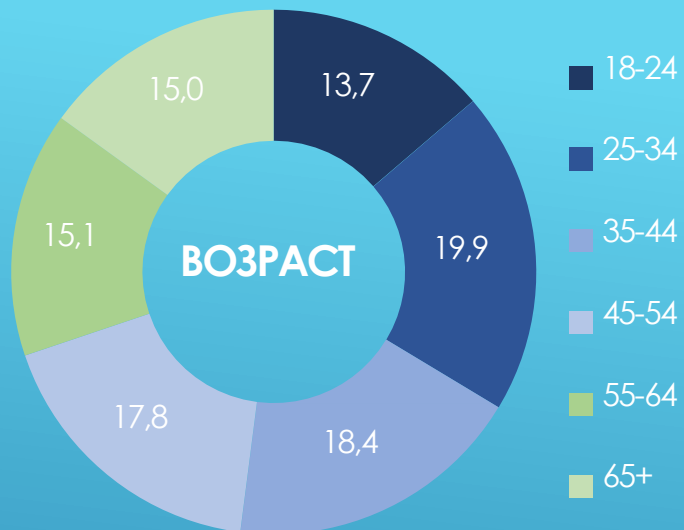
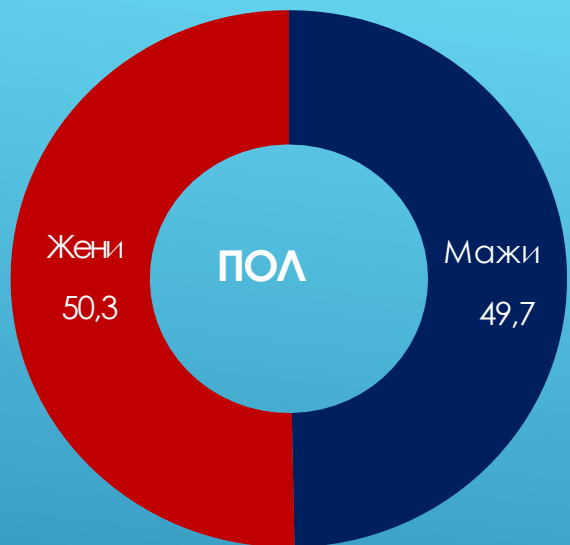

3 категории на прашања

- Население и приходи
- Небанкарски финансиски друштва
- Финансиска писменост

ДЕМОГРАФИЈА НА ИСПИТАНИЦИ

*Во проценти

АНАЛИЗА НА РЕЗУЛТАТИТЕ

КАТЕГОРИИ НА ПРАШАЊА

I

**Население и
нивните приходи**

II

**Небанкарски
финансиски
друштва**

III

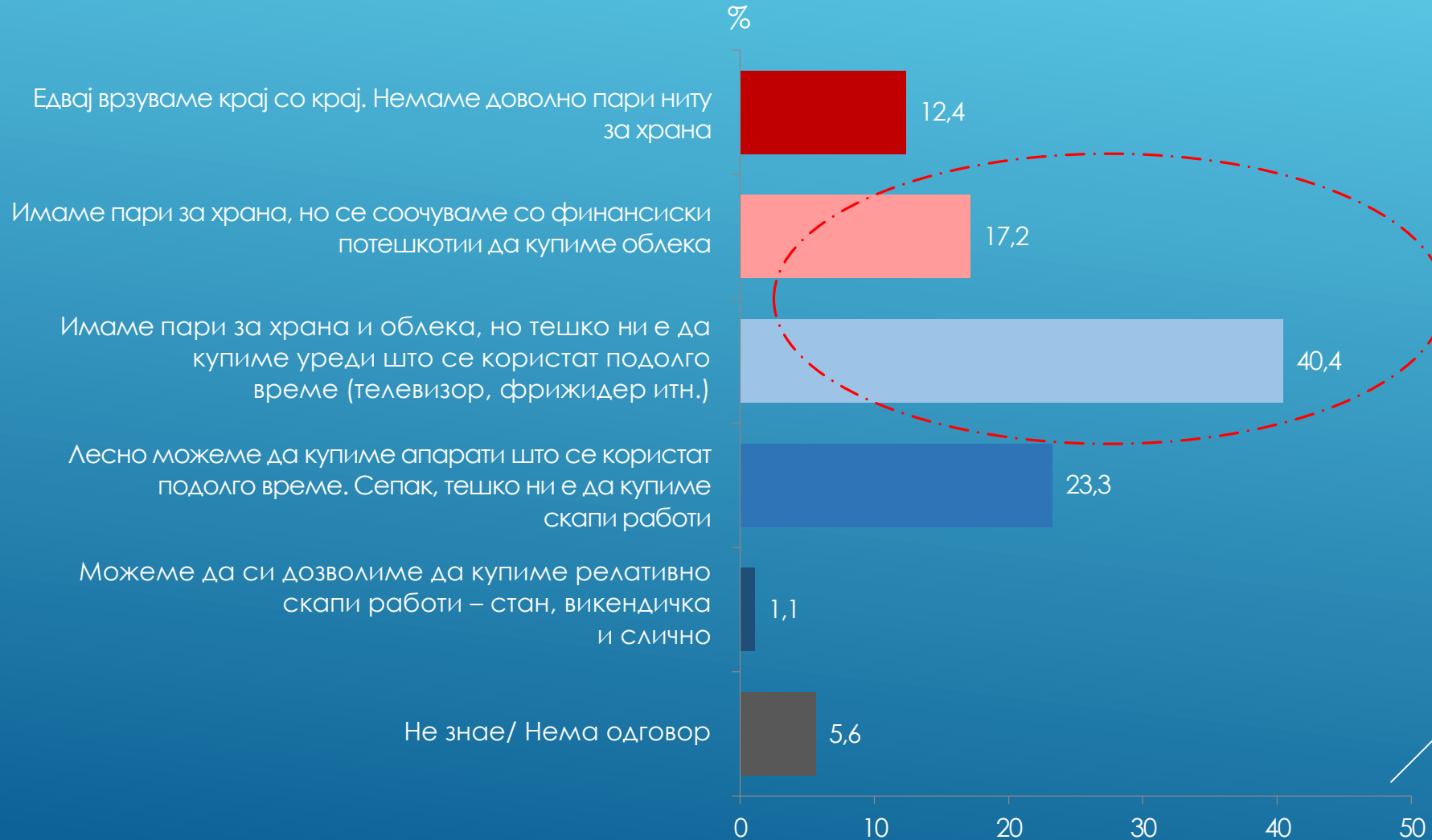
**Финансиска
писменост**

НАСЕЛЕНИЕ И НИВНИТЕ ПРИХОДИ

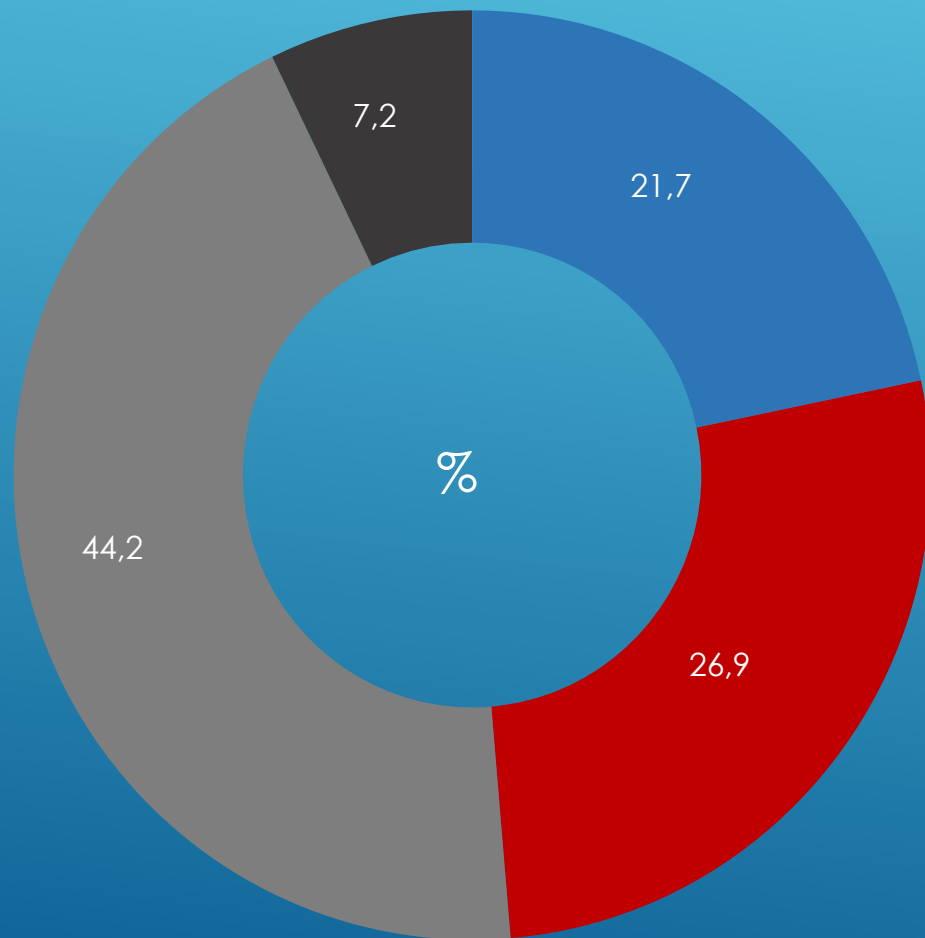
ИЗВОРИ НА ПРИХОД ВО ДОМАЌИНСТВОТА

САМОПРОЦЕНКА ЗА ФИНАНСИСКИ СПОСОБНОСТИ

НАВИКИ ЗА ШТЕДЕЊЕ

■ Да

■ Не

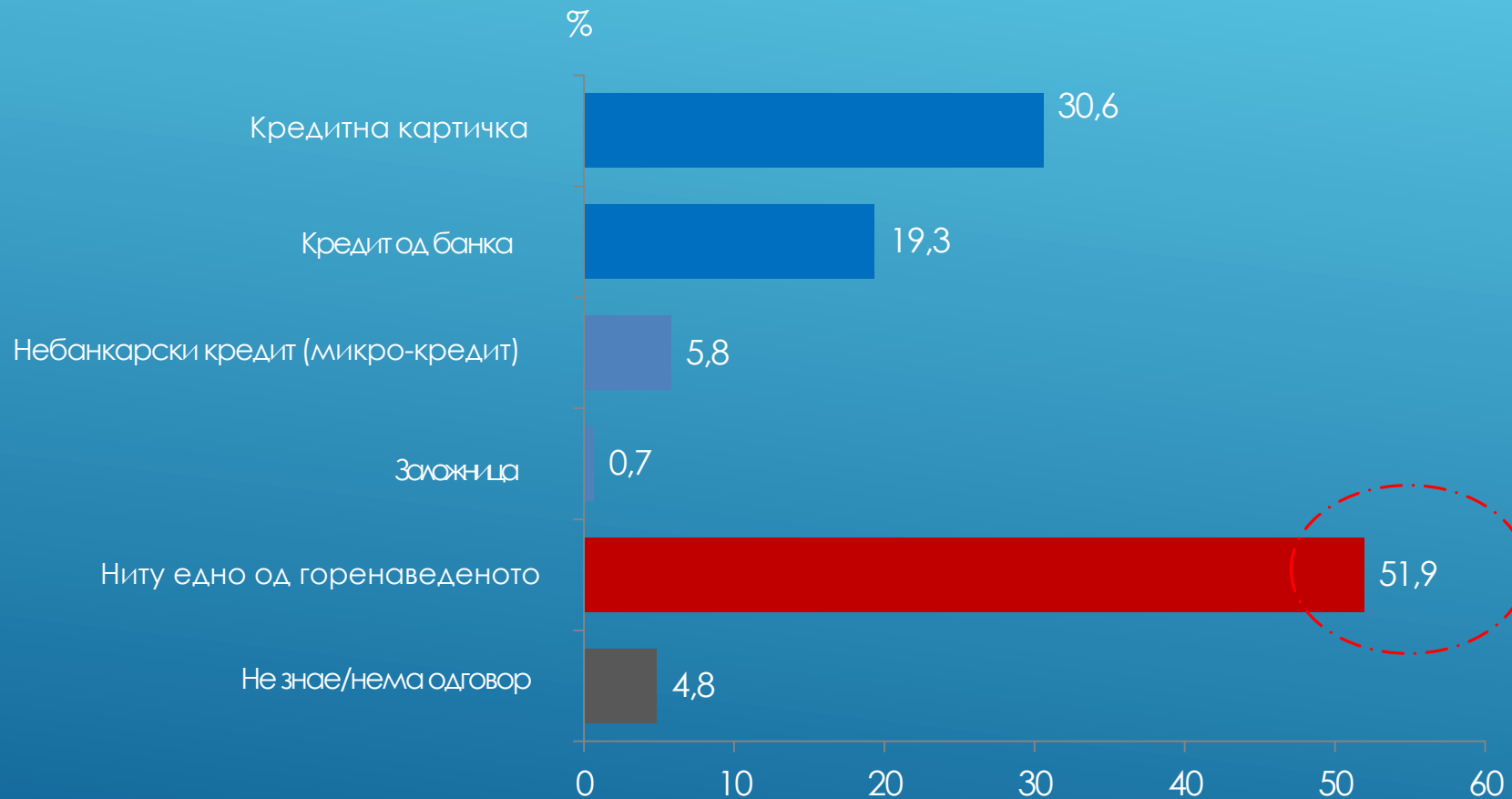
■ Не остануваат пари за штедење

■ Не знае/ Нема одговор

МОЖНОСТИ ЗА ЖИВЕЕЊЕ ОД ЗАШТЕДИ

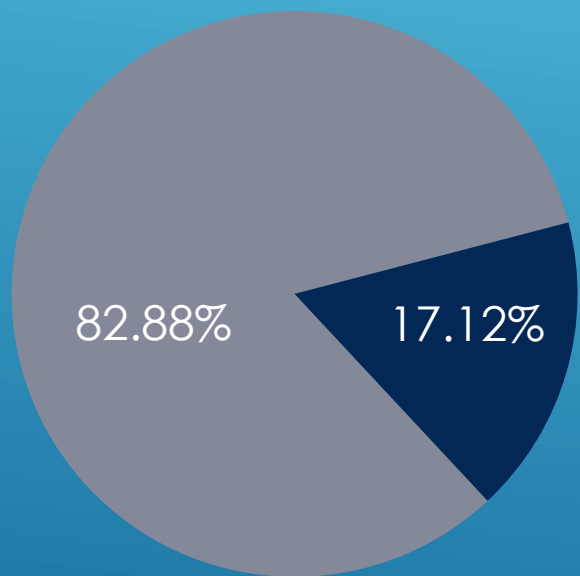
УПОТРЕБА НА ФИНАНСИСКИ УСЛУГИ ВО ПРЕТХОДНИТЕ 3 ГОДИНИ

ФИНАНСИСКИ СЕКТОР

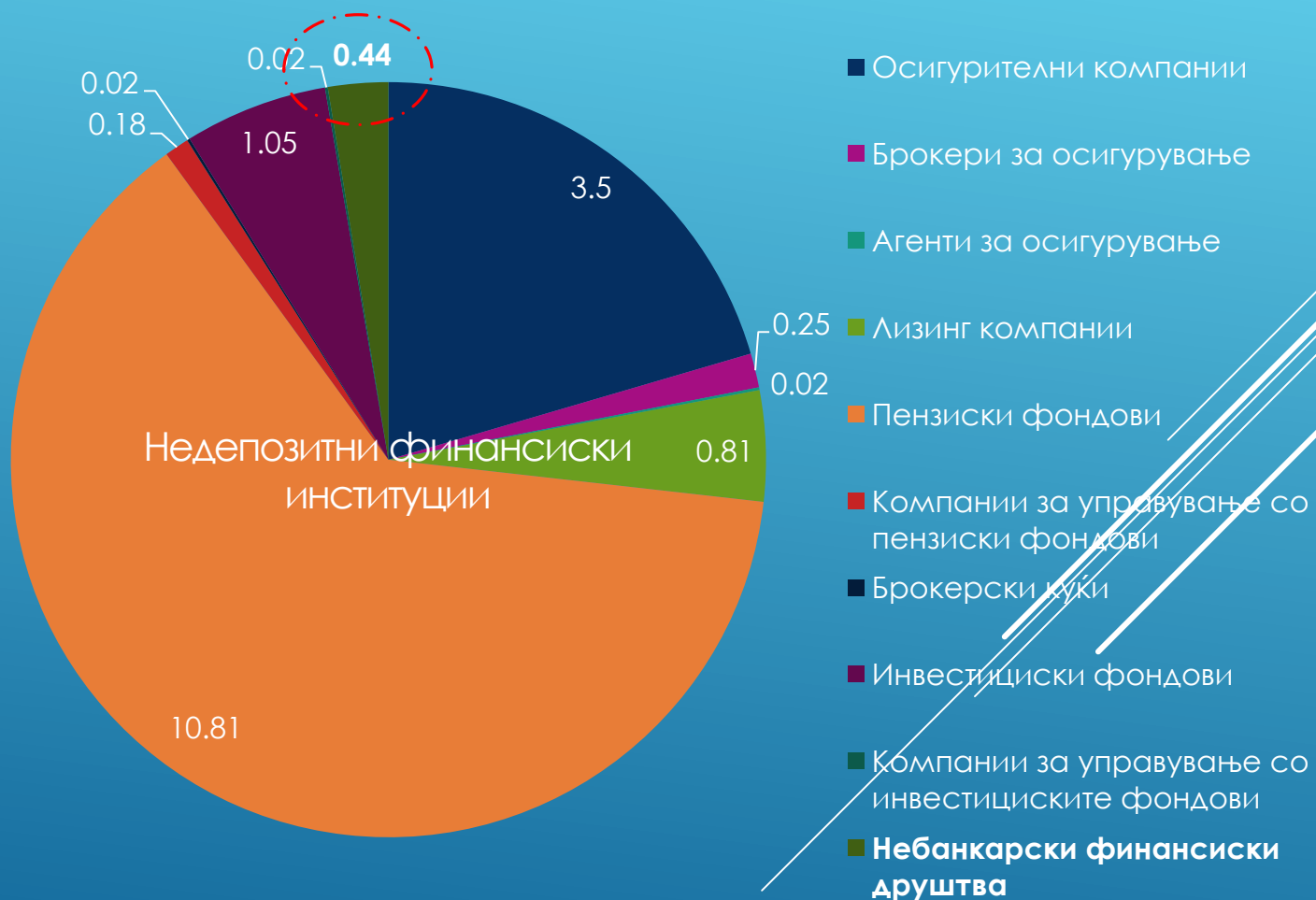
The image features a blue gradient background. In the center, the text 'ФИНАНСИСКИ СЕКТОР' is written in a white, sans-serif font. On the right side, there are several white lines of varying lengths and thicknesses, all slanted upwards from the bottom-left towards the top-right, creating a dynamic, modern feel.

ФИНАНСИСКИ СЕКТОР

■ Депозитни финансиски институции - банки и штедилници

■ Недепозитни финансиски институции

■ Осигурителни компании

■ Брокери за осигурување

■ Агенти за осигурување

■ Лизинг компании

■ Пензиски фондови

■ Компании за управување со пензиски фондови

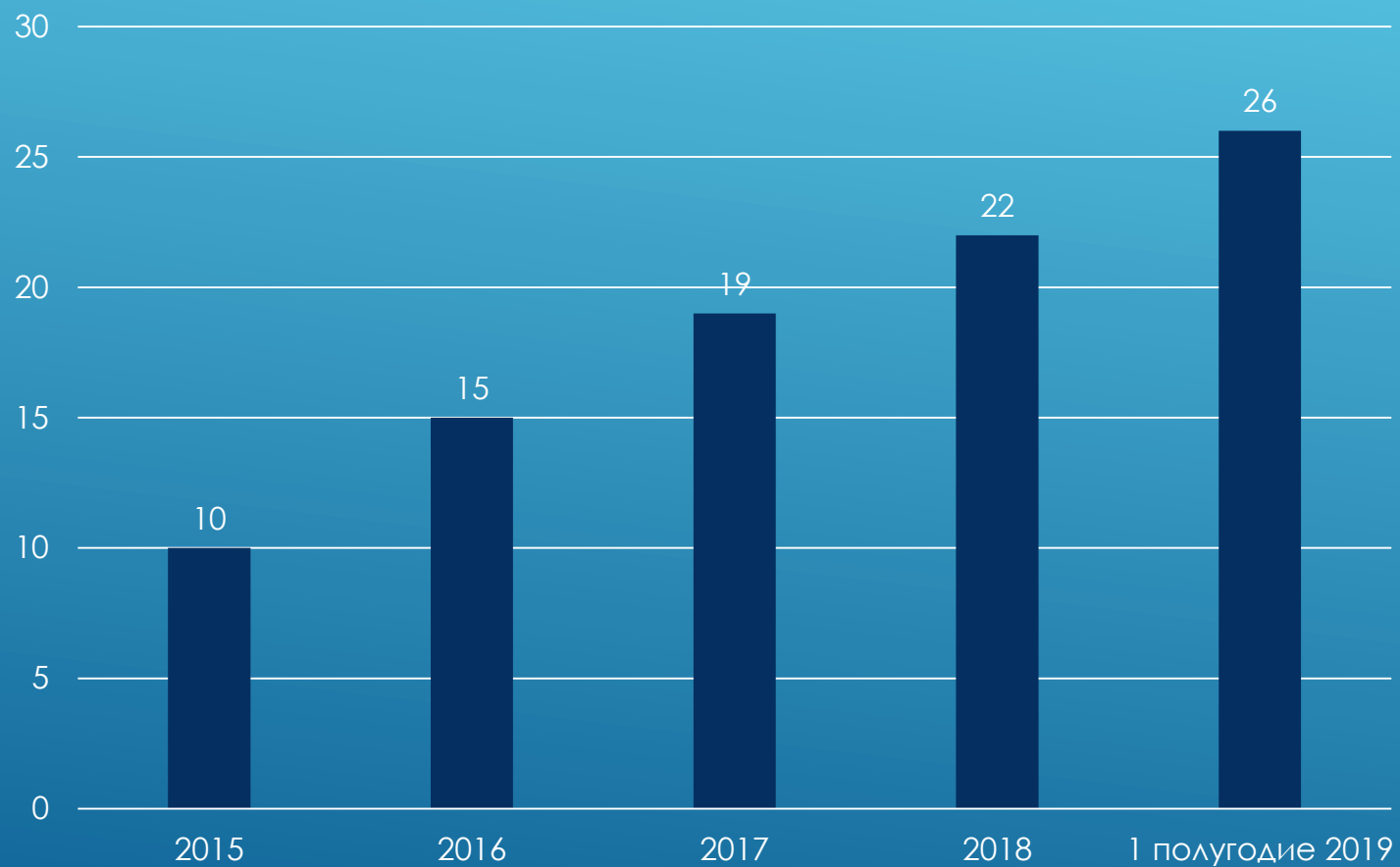
■ Брокерски куќи

■ Инвестициски фондови

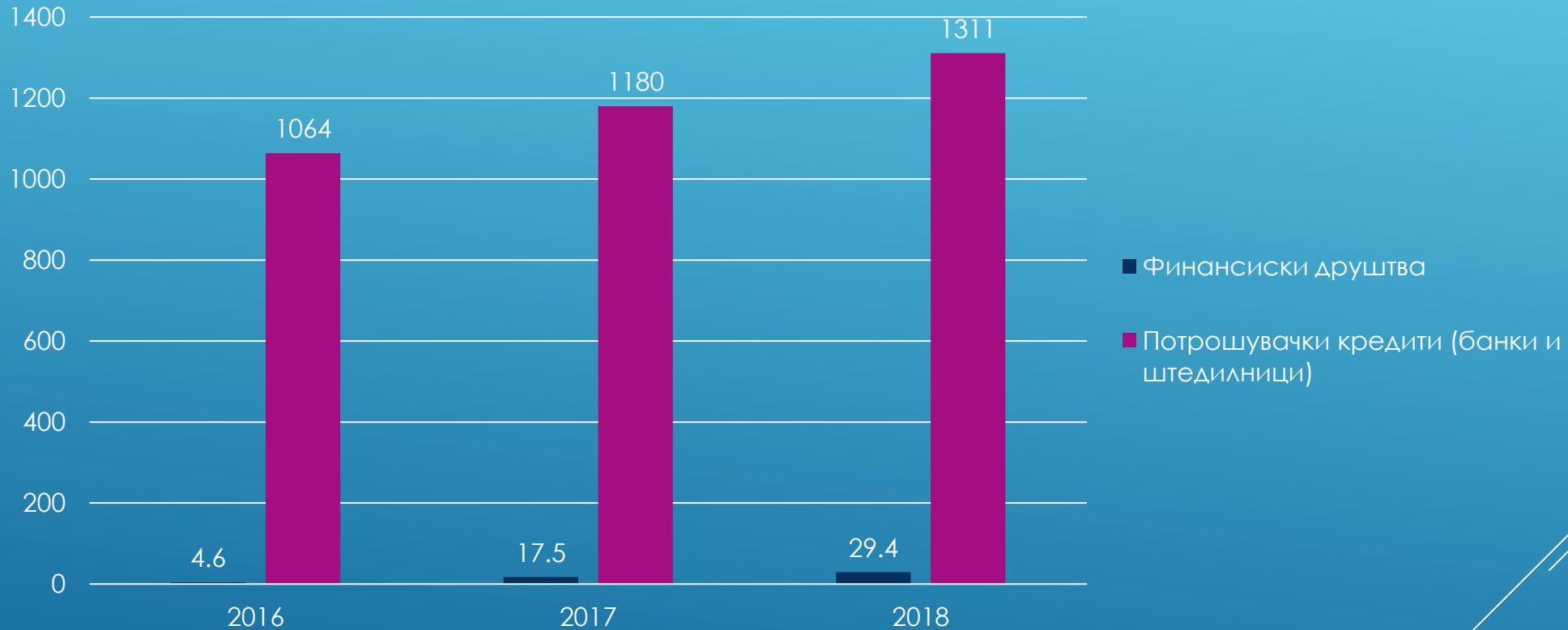
■ Компании за управување со инвестициските фондови

■ **Небанкарски финансиски друштва**

УЧЕСНИЦИ НА ПАЗАРОТ

ВКУПНО КРЕДИТНО ПОРТФОЛИО

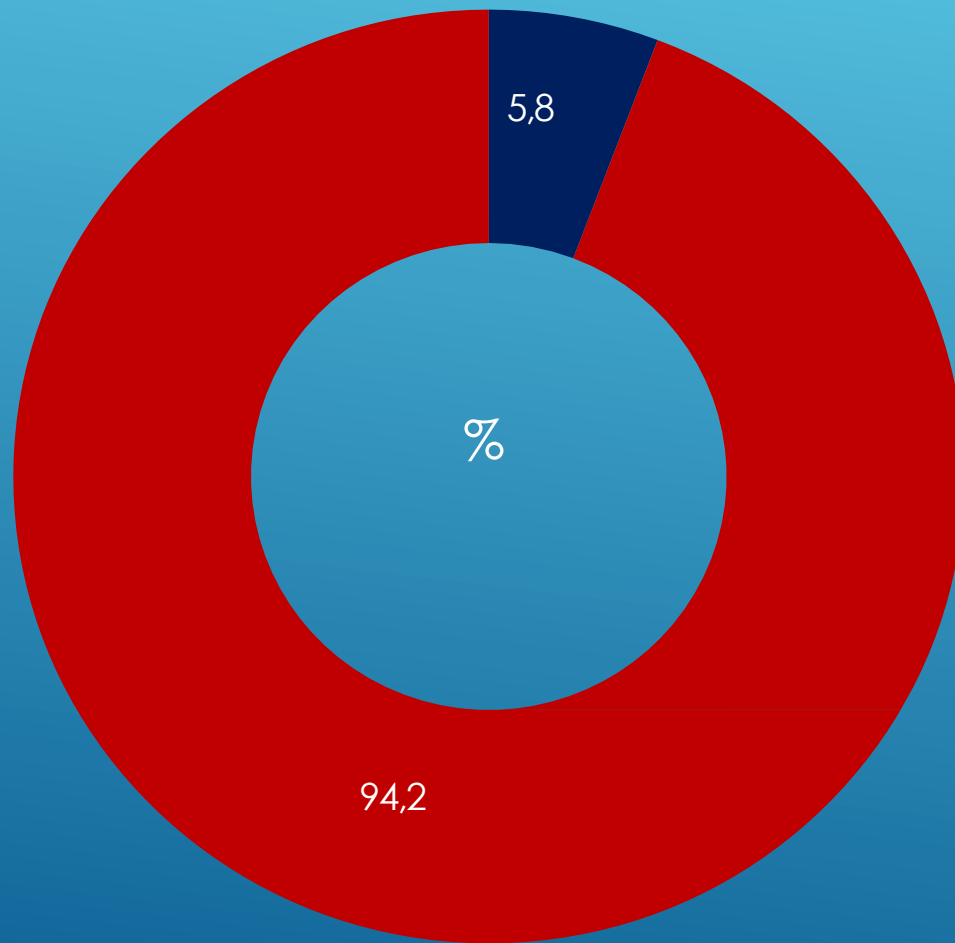
Во мил. ЕУР

Вкупно кредитно портфолио ги вклучува вкупните побарувања на финансиските друштва врз основа на кредити, гаранции, факторинг и кредитни картички.
Извор: НБРМ и Десктоп истражување на Тим институт

НЕБАНКАРСКИ
ФИНАНСИСКИ ДРУШТВА

КОРИСТЕЊЕ НА УСЛУГИ ОД НЕБАНКАРСКИ ФИНАНСИСКИ ДРУШТВА

Околу **6%** од испитаниците користеле кредит од небанкарско финансиско друштво

КОРИСТЕЊЕ НА УСЛУГИ ОД НЕБАНКАРСКИ ФИНАНСИСКИ ДРУШТВА

47.4%

Имаат неутрално до позитивно
мислење за индустријата

КОРИСТЕЊЕ НА УСЛУГИ ОД НЕБАНКАРСКИ ФИНАНСИСКИ ДРУШТВА

2/3

Од лицата што земале кредит од небанкарско финансиско друштво одговориле дека доколку оваа услуга не била достапна на пазарот, тие би позајмиле средства од пријатели, роднини или на некој друг начин

КОРИСТЕЊЕ НА УСЛУГИ ОД НЕБАНКАРСКИ ФИНАНСИСКИ ДРУШТВА

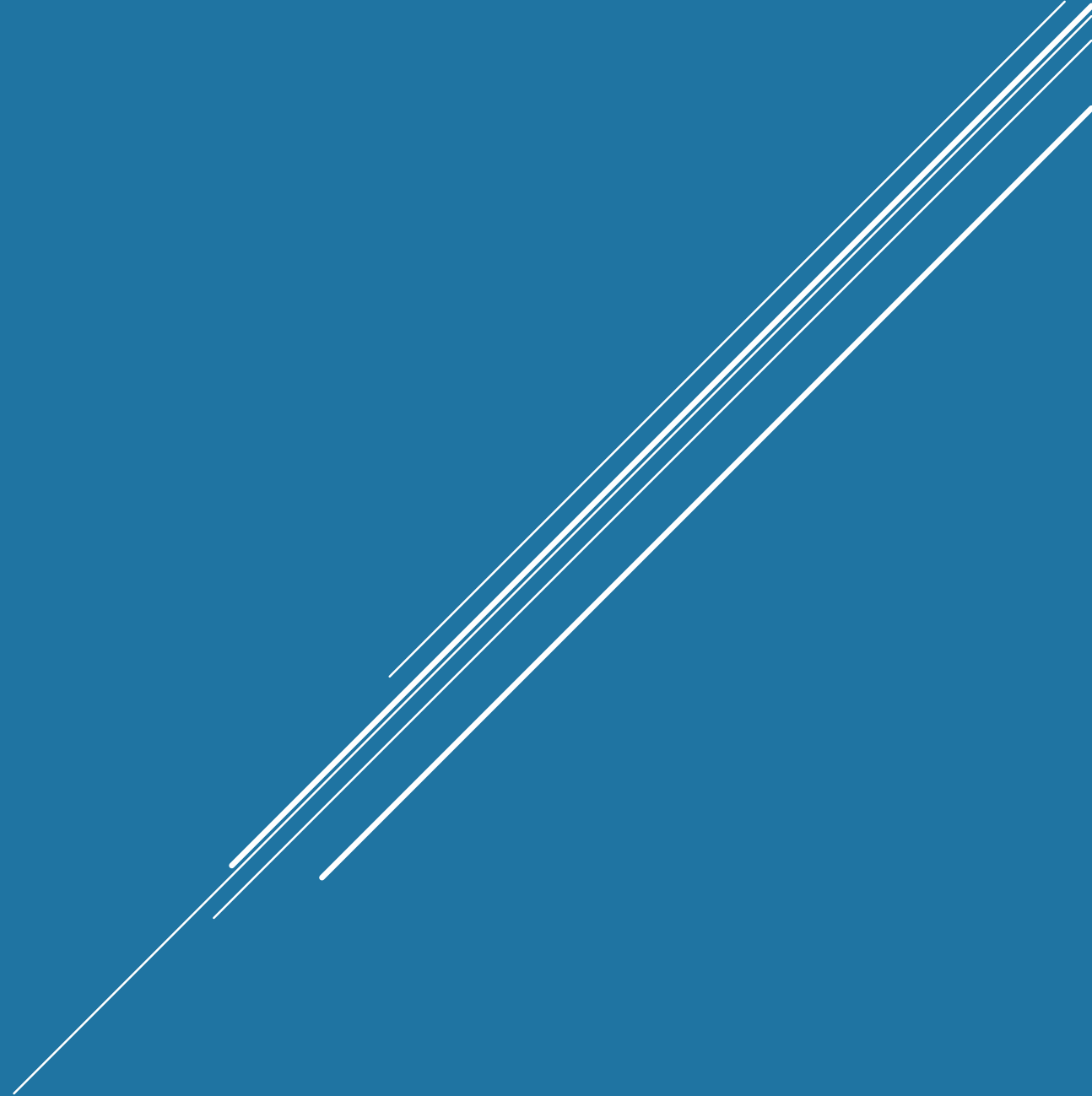
Зошто?

- Брзина на работење
- Полесни и поразбирливи услуги
- Подобра вредност за парите (подобар квалитет за помалку пари)
- Сакам да пробувам нови и иновативни финансиски технолошки услуги

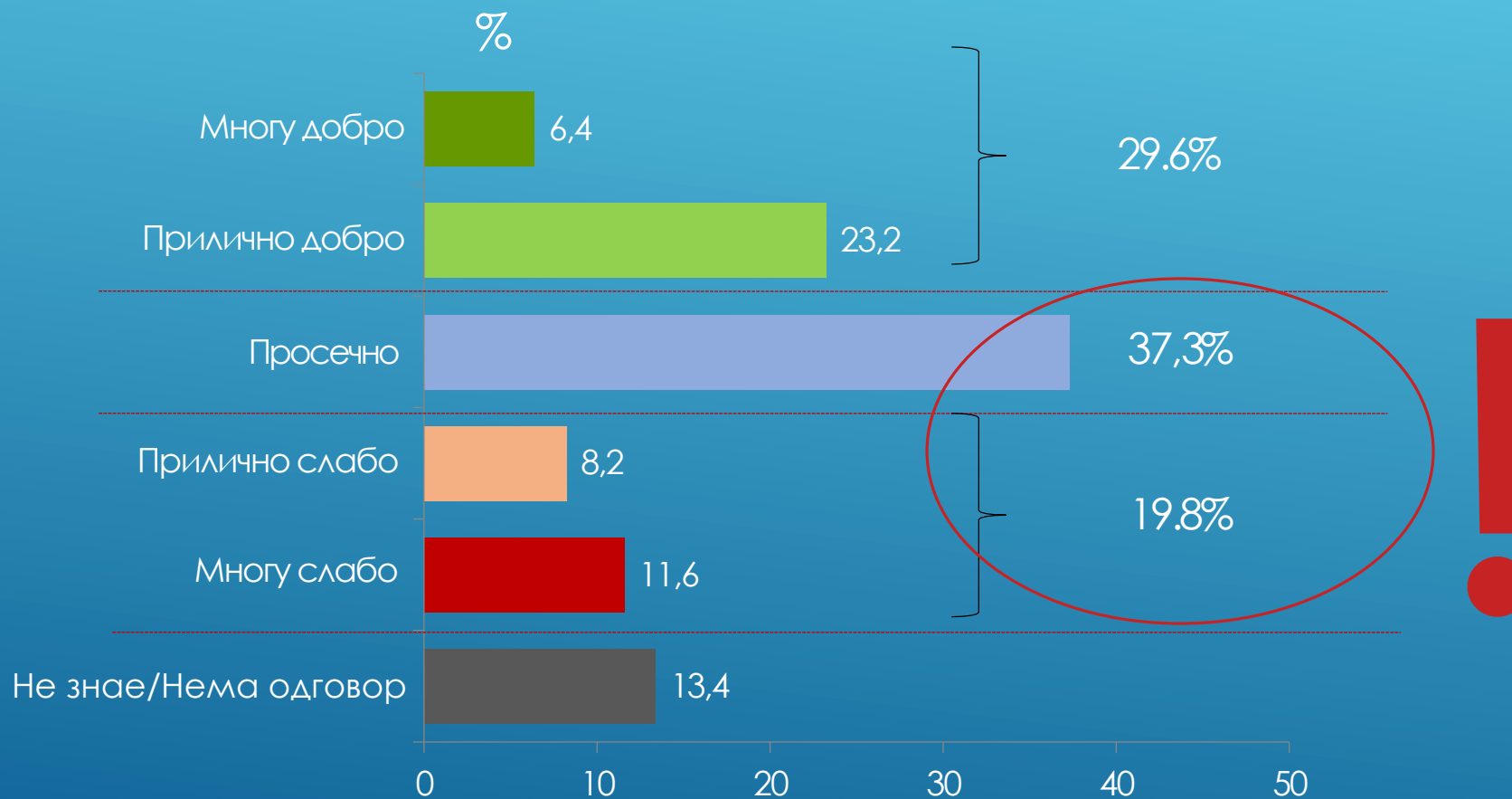
За што?

- Поправки во домот (итни поправки итн.)
- Различни поважни набавки (мобилен телефон, апарати за домаќинство, компјутер, мебел итн.)
- Сервисирање на други обврски

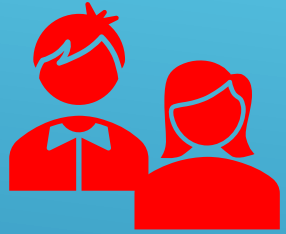
ФИНАНСИСКА ПИСМЕНОСТ

САМО-ЕВАЛУАЦИЈА ЗА ФИНАНСИСКА ПИСМЕНОСТ

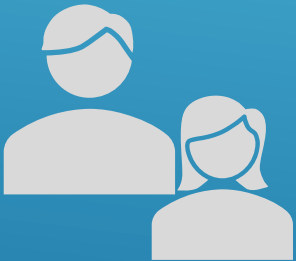

ФИНАНСИСКА ПИСМЕНОСТ – КАРАКТЕРИСТИКИ

- Живее во рурални средини
- Основно образование
- Домаќинка или невработен
- Помалку од 18.000 ден. месечен семеен буџет

Многу слабо и прилично слабо знаење

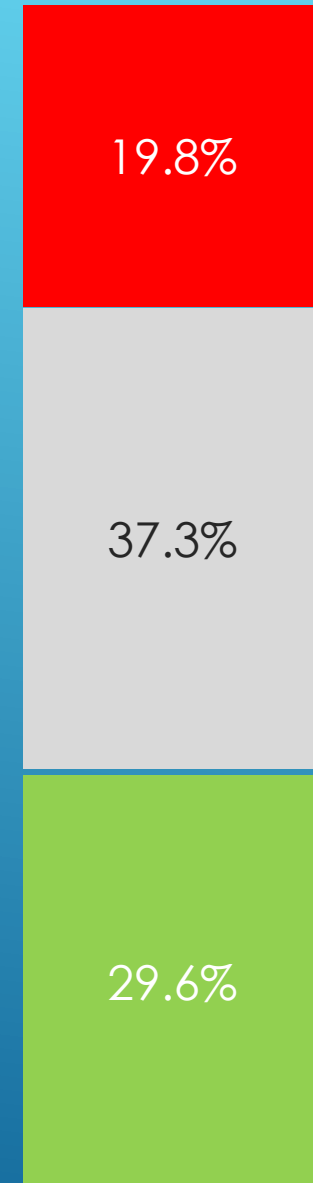
- Живее во урбани средини
- Средно образование
- Фармер или вработен во приватен сектор
- Од 24 001 до 60 000 ден. месечен семеен буџет

Просечно знаење

- Живее и во урбани и во рурални средини
- Високо образование
- Вработен (самовработен, вработен во приватен или јавен сектор)
- Има повеќе од 30.000 ден. месечен семеен буџет

Многу добро и прилично добро знаење

КАКО ИСПИТАНИЦИТЕ СЕ ЕДУЦИРААТ?

ФИНАНСИСКА ПИСМЕНОСТ – КАРАКТЕРИСТИКИ

Работат на финансиската писменост

Урбана
средина

Источен
регион

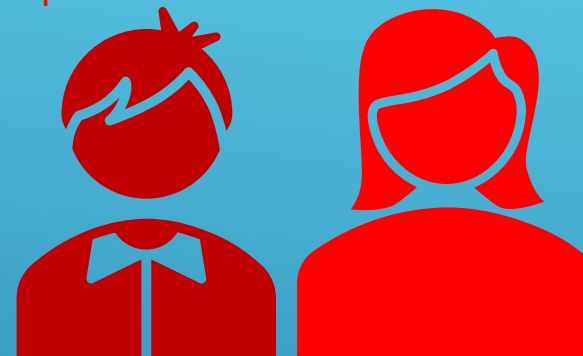
45- 54
ГОДИНИ

Високо
образование

Вработен

24.001 – 60.000
месечен
семеен буџет

Потребно е унапредување на финансиската писменост

Рурална
средина

Југоисточен и
североисточен
регион

18 - 24
ГОДИНИ

Основно
образование

Домаќинка
или
фармер

Помалку од
12.000 ден.
месечен
семеен буџет

ФИНАНСИСКА ПИСМЕНОСТ И ЗАШТИТА НА ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ

Никогаш не потпишувам нешто без претходно да прочитам

54,6%

Не ги споделувам моите пинови или лозинки со никого

30,3%

Редовно го ажурирам софтверот за антивирус

23,8%

АНГАЖМАН НА УВЕРУВАЊЕ

М-р Драган Димитров

БДО

Ангажманот се однесува на **Независниот ангажман за уверување** на Извештајот за Финансиска Писменост за Северна Македонија и Методолошкиот Извештај за Северна Македонија, спроведен во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија, **ISAE 3000 - Меѓународен стандард за ангажмани за осигурување.**

ОПСЕГ НА РАБОТА

Проверката беше извршена за да се потврди дали севкупните процеси превземени од страна на спроведувачот на анкетата се **соодветни и според наметнатите правила и процедури.**

Опсегот на работа вклучува проверка дали:

- > Постојат соодветни алатки и процедури за да се изврши одредената работа;
- > Давателот на услугата ја извршил својата работа според воспоставените политики и процедури;
- > Користен е соодветен метод за избирање на примерок;
- > Политиката на независност е воспоставена и соодветно проследена.

ПОСТАПКИ ПРЕВЗЕМЕНИ ОД СТРАНА НА РЕВИЗОРОТ

- > Интервјуирање на персоналот на давателот на услуги за да се добие подобро разбирање на процесот;
- > Спроведување на истражување на пазарот за базата на податоци што се користи за избор на примерокот;
- > Проверување дали избраниот примерок е репрезентативен за населението што се анализира;
- > Оценување на процесите за прибирање, обработка и контрола на податоците од Извештајот;
- > Интервјуирање на персоналот кој е одговорен за обезбедување на податоци и информации;
- > Набудување на контролните процеси (супервизија) што ги спроведува давателот на услугата;
- > Евалуација на целокупното презентирање на Извештајот во склоп на активностите на ангажманот.

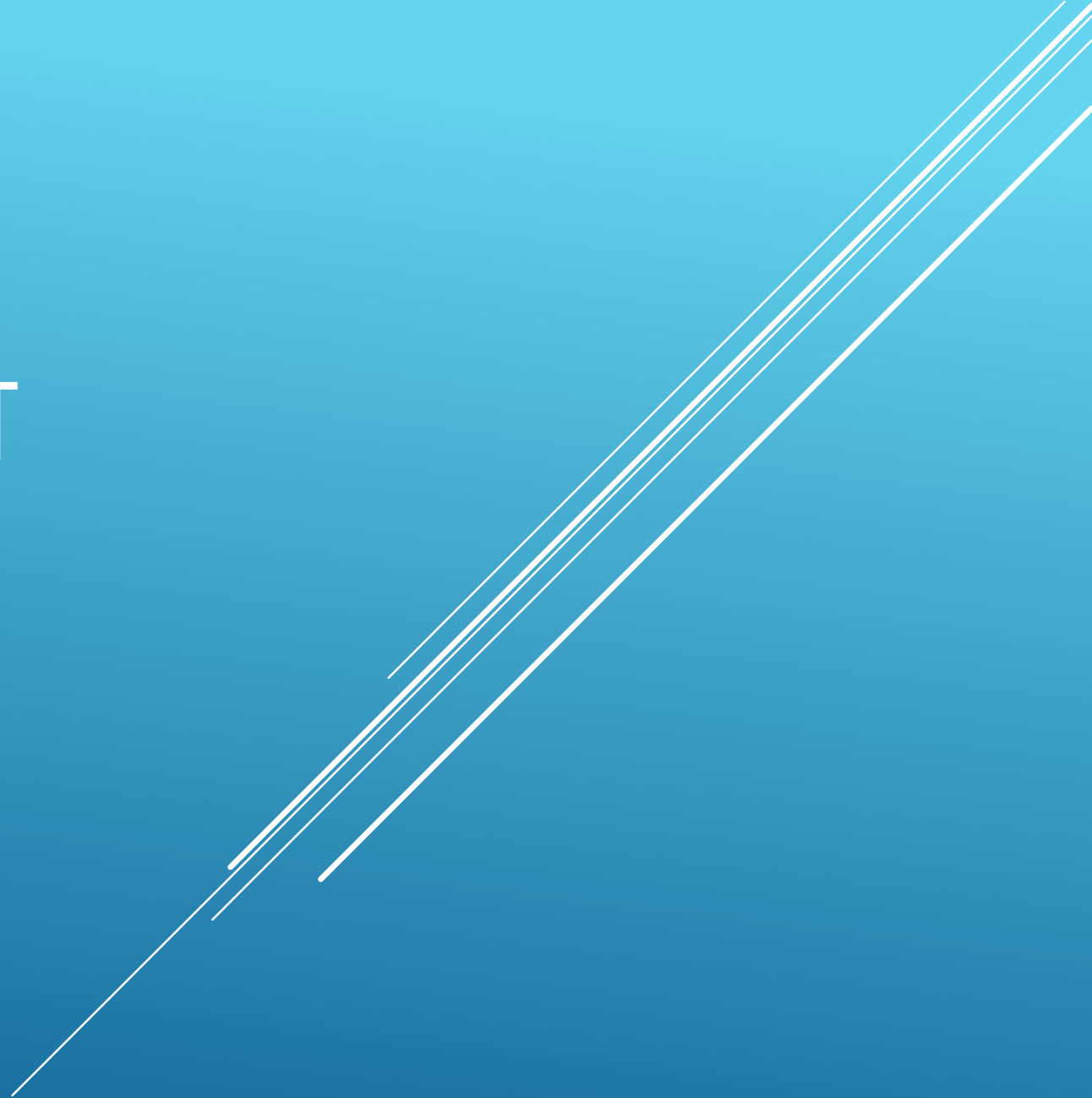
РЕВИЗОРСКИ ЗАКЛУЧОК

Врз основа на нашата работа, ништо не ни привлече внимание што би предизвикало да веруваме дека давателот на услугата не користел соодветни алатки, процедури и методи за избор на примерок за спроведување на одредената работа.

Целокупниот процес превземени од страна на Имплементаторот е соодветен и во согласност со наметнатите правила и процедури.

ШТО НИ ГОВОРАТ
РЕЗУЛТАТИТЕ?

57%

Имаат доволно средства за храна, но, купувањето на облека или поскапи и долготрајни добра (ТВ, фрижидер) е тешко

12%

Немаат доволно средства ниту за храна!

71%

Не штедат

44%

Од нив, немаат средства кои би можеле да ги заштедат

35%

Можат да живеат само 1 месец или помалку од своите заштеди

51%

Не користеле никаква финансиска услуга во последните 3 години

47%

Имаат неутрално до позитивно мислење за индустријата, додека само 6% користеле услуги од небанкарски финансиски друштва

2/3

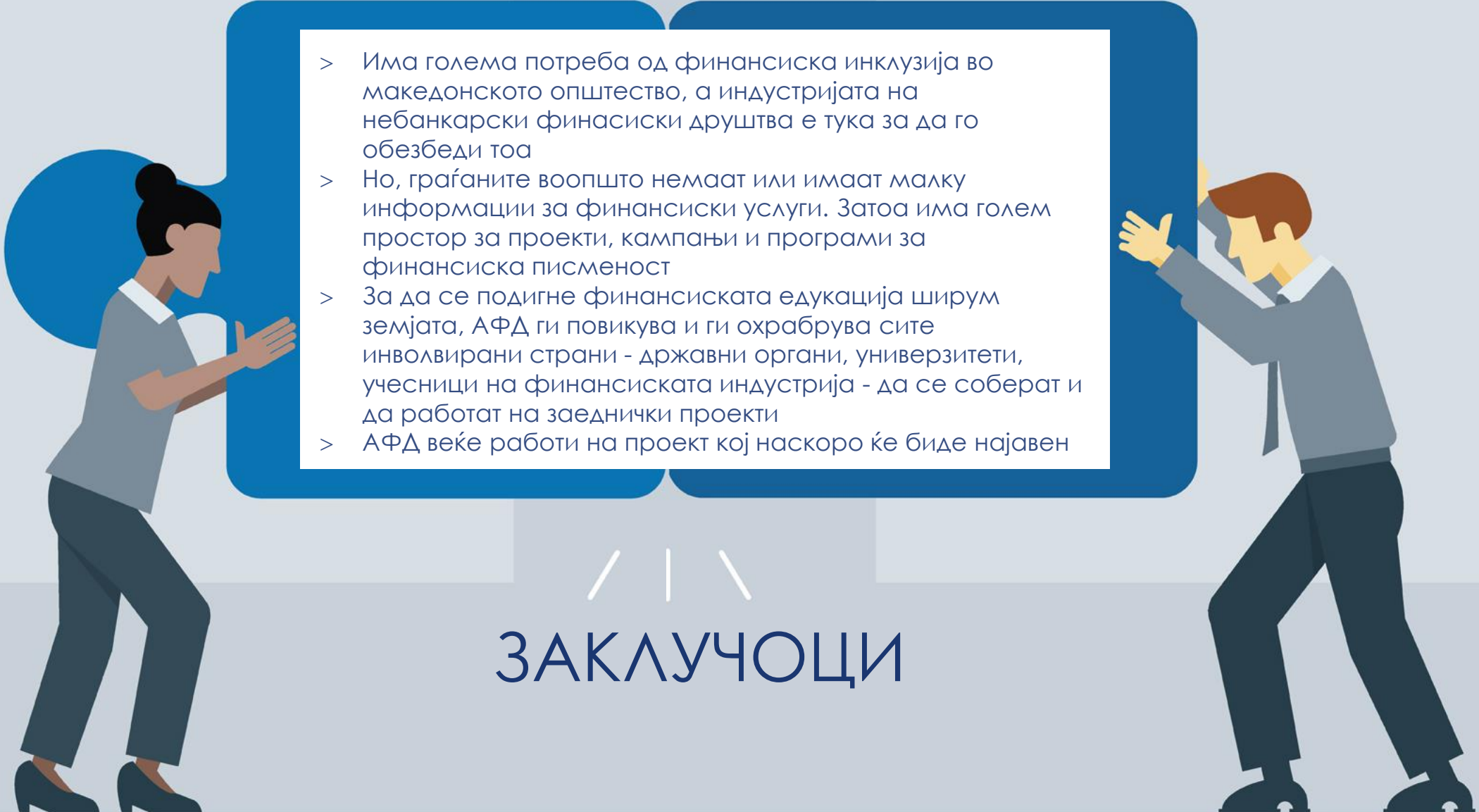
Од лицата што земале кредит од небанкарско финансиско друштво одговориле дека доколку оваа услуга не била достапна на пазарот, тие би позајмиле средства од пријатели, роднини или на некој друг начин

57%

Го само евалуираат своето знаење за финансиска писменост како слабо или просечно.

36%

Воопшто не обрнуваат внимание за својата финансиска писменост и потребно им се дополнителни информации

-
- > Има голема потреба од финансиска инклузија во македонското општество, а индустријата на небанкарски финансиски друштва е тука за да го обезбеди тоа
 - > Но, граѓаните воопшто немаат или имаат малку информации за финансиски услуги. Затоа има голем простор за проекти, кампањи и програми за финансиска писменост
 - > За да се подигне финансиската едукација ширум земјата, АФД ги повикува и ги охрабрува сите инволвирани страни - државни органи, универзитети, учесници на финансиската индустрија - да се соберат и да работат на заеднички проекти
 - > АФД веќе работи на проект кој наскоро ќе биде најавен

ЗАКЛУЧОЦИ